

Sygn. akt IV U 817/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 października 2014r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Elżbieta Wojtczuk
Protokolant	st. sekr. sądowy Dorota Malewicka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 10 października 2014r. w S.

odwołania M. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia (...) r. Nr (...)

w sprawie M. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o prawo do emerytury

I. zmienia zaskarżoną decyzję i ustala, że ubezpieczonemu M. B. przysługuje prawo do emerytury od dnia (...);

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. na rzecz M. B. kwotę 60 (sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt: IV U 817/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia (...)r. znak: (...)Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., działając na podstawie art. 46 i art. 32 ust. 5 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz art. 88 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela odmówił M. B. prawa do emerytury wskazując, że ubezpieczony nie udowodnił na dzień 31.12.2008 r. 30 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Organ rentowy uznał za udowodniony okres 29 lat, 3 miesięcy okresów składkowych i nieskładkowych, w tym 25 lat, 2 miesiące i 4 dni okresów składkowych i 4 lata i 26 dni okresów nieskładkowych. Organ rentowy nie zaliczył ubezpieczonemu do okresu składkowego okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców tj. od (...)r., z uwagi na to że w tym czasie ubezpieczony uczęszczał do szkoły oddalonej o 36 km od gospodarstwa, co zajmowało mu ok. 2 godziny dziennie i wyklucza stałą, systematyczną pracę w gospodarstwie rolnym rodziców.

Odwołanie od w/w decyzji złożył M. B. wnosząc o jej zmianę i ustalenie jej prawa do emerytury. W uzasadnieniu odwołania wskazał, że organ rentowy nie zasadnie do okresu ubezpieczenia nie zaliczył mu pracy w gospodarstwie

rolnym rodziców, bowiem stale i systematycznie pracował w gospodarstwie rolnym rodziców, jego praca była niezbędna do funkcjonowania gospodarstwa z uwagi na chorobę ojca (zawał serca) (odwołanie k.2).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie powołując się na przepisy prawa i uzasadnienie zawarte w zaskarżonej decyzji (odpowieź organu rentowego na odwołanie k.3).

Na rozprawie dnia (...)r. pełnomocnik ubezpieczonego popierał odwołanie wnosząc o przyznanie prawa do emerytury od dnia (...)r. i wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych (k.15v, k.17).

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczony M. B. ur. (...), dnia (...). złożył wniosek do organu rentowego o przyznanie prawa do emerytury.

Rodzice ubezpieczonego: H. i J. małż. B. byli w latach 1971-1992 właścicielami gospodarstwa rolnego o powierzchni (...)ha położonego we wsiach C. i T. gm. Ł. (zaświadczenie k. 10 akt organu rentowego). Ubezpieczony w miejscu zamieszkania rodziców mieszkał do dnia (...)r., a następnie zamieszkał w miejscowości (...) (zaświadczenie o zameldowaniu k. 6). W okresie od (...) był uczniem technikum Mechanicznego (...) im. gen. J. B. w S. o pięcioletnim okresie nauczania na podbudowie 8-klasowej szkoły podstawowej (świadcstwo dojrzałości k. 39-40 akt organu rentowego). Ubezpieczony codziennie dojeżdżał do szkoły w S. autobusem pokonując 36 km w jedną stronę. Z C. do S. było wówczas dobre połączenie autobusowe. Ubezpieczony wyjeżdżał do szkoły o 6.50, a ze szkoły wracał autobusami wyjeżdżającymi z S. o godz. 14.00 albo 14.30. Do domu przyjeżdżał zatem na godz. 15.10 lub 15.40 (zaświadczenie z (...) w Ł. k.27 akt emerytalnych).

Rodzice ubezpieczonego specjalizowali się w hodowli loszek. C. ok. 100 sztuk loszek oraz mieli krowy. Ojciec ubezpieczonego chorował: miał zawał w (...)r. i później przeszedł operację jelit. Ubezpieczony chodząc do szkoły średniej codziennie wstawał przed 5.00 rano i pomagał matce w obrządku inwentarza, następnie wyjeżdżał do szkoły, a po powrocie ze szkole również pomagał przy inwentarzu żywym jak również we wszystkich pracach polowych tj. wyrzucanie obornika, orka, sianie zboża, bronowanie, sprzężnowanie, sianokosy, żniwa, sadzenie i zbieranie kartofli, zimą przy młóceniu zboża. W wakacje ubezpieczony nigdzie nie wyjeżdżał, cały czas poświęcając na pomoc rodzicom w gospodarstwie rolnym. Ubezpieczony więcej niż 4 godziny dziennie poświęcał na pomoc rodzicom w gospodarstwie rolnym w okresie roku szkolnego, natomiast w okresie wakacji szkolnych pomagał rodzicom pracując w gospodarstwie od rana do wieczora (zeznania świadków: J. B. k. 15v-16, J. W. k. 16-16v, zeznania ubezpieczonego k. 16v-17)

Następnie w okresie od (...)r. studiował w systemie dziennym na Wydziale Pedagogiki i Psychologii (...) M. S. w Ł. (zaświadczenie k.15 akt emerytalnych). W okresie od (...) r. odbywał czynną służbę wojskową. Od dnia (...)r. ubezpieczony był zatrudniony w Szkole Podstawowej w Ł. jako nauczyciel. Następnie w okresie od (...) r. był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w Zespole Szkół Zawodowych w Ł. na stanowisku nauczyciela teoretycznej nauki zawodu (świadcstwo pracy k.17 akt organu rentowego). Następnie od (...)r. ubezpieczony był zatrudniony w Gimnazjum nr 2 im. J. P. II w Ł. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku dyrektora i nauczyciela (świadcstwo pracy k. 18 akt organu rentowego).

Na podstawie przedłożonych do wniosku dokumentów organ rentowy ustalił, że na dzień 31 grudnia 2008 r. ubezpieczony udowodnił staż ubezpieczeniowy w wymiarze 29 lat, 3 miesiące, z czego okresy składkowe wynoszą 25 lata, 2 miesiące i 4 dni, a okresy nieskładkowe 4 lata i 26 dni. Organ rentowy nie zaliczył do stażu pracy ubezpieczonego okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców tj. od (...)r. z uwagi na to, że praca w gospodarstwie i jednocześnie pobieranie nauki w szkole średniej oddalanej o 36 km od gospodarstwa rolnego wyklucza, iż ubezpieczony wykonywał pracę w gospodarstwie rolnym rodziców stale. Z uwagi na brak wymaganych ustawą 30 lat okresów składkowych i nieskładkowych decyzją z 11 maja 2013 r. organ rentowy odmówił ubezpieczonemu przyznania emerytury (decyzja z 11.05.2013 r. k.50 akt emerytalnych).

Ubezpieczony nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego i nie pozostaje w stosunku pracy (okoliczności niesporne, oświadczenia zawarte we wniosku o emeryturę -k.1v -2 akt emerytalnych ubezpieczonego).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego M. B. jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 88 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela nauczyciele mający trzydziestoletni okres zatrudnienia, w tym 20 lat wykonywania pracy w szczególnym charakterze, zaś nauczyciele szkół, placówek, zakładów specjalnych oraz zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich - dwudziestopięcioletni okres zatrudnienia, w tym 20 lat wykonywania pracy w szczególnym charakterze w szkolnictwie specjalnym, mogą - po rozwiązaniu na swój wniosek stosunku pracy - przejść na emeryturę.

Art. 88 ust. 2a Karty Nauczyciela stanowi, że nauczyciele urodzeni po dniu 31 grudnia 1948 r., a przed dniem 1 stycznia 1969 r. zachowują prawo do przejścia na emeryturę bez względu na wiek, jeżeli:

1) spełnili warunki do uzyskania emerytury, określone w ust. 1, w ciągu dziesięciu lat od dnia wejścia w życie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1440, 1717 i 1734), z wyjątkiem warunku rozwiązania stosunku pracy, oraz

2) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, na dochody budżetu państwa.

Zgodnie zaś z art. 46 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) prawo do emerytury na warunkach określonych w art. 29, 32, 33 i 39 przysługuje ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. a przed dniem 1 stycznia 1969 r., jeżeli spełniają łącznie następujące warunki:

1) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa;

2) warunki do uzyskania emerytury określone w tych przepisach spełnią do dnia 31 grudnia 2008 r.

Rozstrzygnięcie niniejszej sprawy wymagało zbadania, czy ubezpieczony spełnia przesłankę wymaganego okresu 30 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Poza sporem pozostawało bowiem, że ubezpieczony bezpośrednio przed złożeniem wniosku wykonywał pracę nauczyciela, co wynika ze świadectwa pracy wystawionego przez Gimnazjum nr 2 w Ł., ma wymagany 20 letni staż pracy nauczycielskiej na datę (...)r., nie jest też członkiem otwartego funduszu emerytalnego, nie pozostaje w stosunku pracy, stosunek pracy między nim a Gimnazjum nr 2 im. J. P. II w Ł. został rozwiązany na jego wniosek.

Zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przy ustalaniu prawa do emerytury oraz przy obliczaniu jej wysokości uwzględnia się również, traktując je, z zastrzeżeniem art. 56, jak okresy składkowe przypadające przed dniem 1 stycznia 1983 r., okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia, jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe, ustalone na zasadach określonych w art. 5-7, są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu.

W przedmiotowej sprawie ubezpieczonemu M. B. brakuje do 30 lat okresów składkowych i nieskładkowych 9 miesięcy i co do zasady o taki okres może być uzupełniony okres ubezpieczenia o okres pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia a przed 1 stycznia 1983 r. Zgodnie z wytycznymi doktryny i orzecznictwa, aby można było zaliczyć okres pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia traktując je jako okresy składkowe ubezpieczony musi wykazać, iż pracował w gospodarstwie rolnym rodziców co najmniej 4 godziny dziennie. W przedmiotowej sprawie zebrany w sprawie materiał dowodowy w postaci zeznań świadków: J. B. (2) (k.15v-16), J. W. (k.16-16v), zeznań ubezpieczonego (k. 16v-17) wykazał w sposób nie budzący żadnych wątpliwości, iż

ubezpieczony w okresie od (...)r., kiedy to rozpoczął studia stacjonarne na (...) w L. pracował w gospodarstwie rolnym rodziców w wymiarze przekraczającym cztery godziny dziennie zarówno w okresie roku szkolnego, jak i w okresie wakacji szkolnych (lipiec sierpień) każdego roku: (...) miesiące od lipca do końca września. Ubezpieczony w okresie wakacji letnich nigdzie nie wyjeżdżał, pracował w gospodarstwie rolnym całe dni od rana do wieczora przy takich pracach polowych jak sianokosy, żniwa, pielienie, wykopki, oraz przy inwentarzu żywym rano i wieczorem. Rodzice ubezpieczonego mieli duże gospodarstwo rolne o powierzchni ponad 11 ha, hodowali ok. 100 loszek i krowy. Ojciec ubezpieczonego chorował, a brat był od niego młodszy o 2,5 roku. Sama pomoc matce przy obrządku porannym i wieczornym tak dużej ilości inwentarza wymagała od ubezpieczonego pracy w gospodarstwie w ciągu całego roku wymiarze co najmniej 4 godziny dziennie. Sąd obdarzył wiarygodnością dowód z zeznań wymienionych świadków oraz dowód z zeznań ubezpieczonego. Wymienione dowody są spójne, logiczne i korespondują ze sobą. Mając na uwadze realia pracy w gospodarstwie rolnym w tamtym czasie, kiedy to wszystkie prace wykonywane były ręcznie, a rolnicy dysponowali jedynie sprzętem konnym do pracy w gospodarstwie zaangażowane były całe rodziny w tym dzieci, które pracowały jak dorośli przy wszystkich pracach polowych i przydomowych. Należy mieć również na uwadze, że ze względu na brak mechanizacji prace rolnicze były wykonywane znacznie dłużej niż obecnie, szczególnie w okresie letnim praca była od rana do wieczora. W ocenie Sądu zatem zebrany w sprawie materiał dowodowy daje podstawy do zaliczenia ubezpieczonemu okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców w wymiarze brakującym do 30 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Nadmienić również należy, że sama praca w gospodarstwie rolnym w okresie wakacji szkolnych po ukończeniu przez ubezpieczonego 16 roku życia (11 miesięcy) do (...)r., kiedy to ubezpieczony pracował w gospodarstwie rolnym rodziców od rana do wieczora czyli w wymiarze przekraczającym 4 godziny dziennie jest już wystarczająca do uzupełnienia ubezpieczonemu okresów składkowych i nieskładkowych do 30 lat (brakuje bowiem (...) miesięcy).

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd uznał, że odwołanie ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie i dlatego na podstawie art.477¹⁴ §2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił, że ubezpieczonemu M. B. przysługuje prawo do emerytury od (...), tj. od dnia następnego po ustaniu stosunku pracy.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 kpc zasądzając na rzecz ubezpieczonego od organu rentowego kwotę 60 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Mając powyższe na uwadze Sąd orzekł jak w wyroku.